

Miljöavdelningen, Koncernkontoret

Västra Götalandsregionen

2020-06-11

Uppföljning målområde transporter 2019

Mål i miljöplan 2017-2020	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Trend
Västra Götalandsregionens person- och varutransporter ska vara oberoende av fossil energi genom att minska koldioxidutsläppen med 80 procent från år 2006	- 57 %	- 65 %	- 66 %	- 67 %	●
Västra Götalandsregionens person- och varutransporter ska bedrivas energieffektivt	-	- 4 %	- 5 %	- 0 %	●

Sammanfattning

Västra Götalandsregionen har som mål att person- och varutransporter ska vara fossiloberoende till 2020. Koldioxidutsläppen har minskat med 67 procent jämfört med 2006 vilket innebär en svag nedåtgående trend de tre sista åren. Trenden är inte tillräcklig för att målet om 80 procents minskning ska kunna nås 2020. Kollektivtrafiken står för den största delen av klimatutsläppen, medan tjänsteresor, ambulans och godstransporter står för en mindre del.

Energieffektiviteten i person- och varutransporter har varierat något sedan 2016 och är nu åter på samma nivå som 2016. Även här står kollektivtrafiken för den absolut största delen.

Fossiloberoende

Västra Götalandsregionen har ett mål till 2020 där person- och varutransporter ska vara fossiloberoende, vilket innebär en relativ minskning av koldioxidutsläppen med 80 procent jämfört med 2006. Med relativ minskning menas utsläppen per personkilometer för kollektivtrafiken och per körd kilometer för övriga transportslag. År 2019 låg minskningen på 67 procent vilket innebär en svag nedåtgående trend sedan 2017.

Kollektivtrafiken

Utsläppen av växthusgaser per personkilometer inom kollektivtrafiken ligger kvar på ungefär samma nivå de tre senaste åren, ca 16 g CO₂-ekvivalenter/personkilometer inklusive fartygstrafiken. Detta innebär en minskning med 71 procent jämfört med basåret 2006. 90 procent av kollektivtrafiken körs med förnybara drivmedel. Kvarvarande fossil drivmedel i kollektivtrafiken är i fartygstrafiken och kinnekulletåget.

Med hjälp av pengar från Energimyndigheten har Västtrafik under året kunnat ersätta över 67 fordon i den existerande bussflottan med elbussar. Exempelvis alla busslinjer i Lidköping, samt linjer i Uddevalla, Borås och Göteborg. Utöver låga utsläpp bidrar busslinjerna till lägre bullernivå och ökad luftkvalitet i städerna. Under 2019 slutfördes en större upphandling som innebär att Västtrafik under 2020 kommer att elektrifiera busstrafiken i Mölndal, Partille och Västra Frölunda. Det betyder att var tredje buss i Göteborgsregionen, det vill säga 195 fordon, kommer att bli eldrivna redan 2020.

Utsikterna att nå målet på 80 procents minskning bedöms som små i och med Covid 19. Detta då vi har ett stort resandetapp i kollektivtrafiken första delen av 2020 och nyckeltalet läses som utsläpp per personkilometer. Kollektivtrafiken rullar i samma utsträckning som tidigare eller i vissa fall lite mer samtidigt som antalet personer som reser är lägre resulterar i högre utsläpp per resa.

Klimatpåverkan Kollektivtrafik

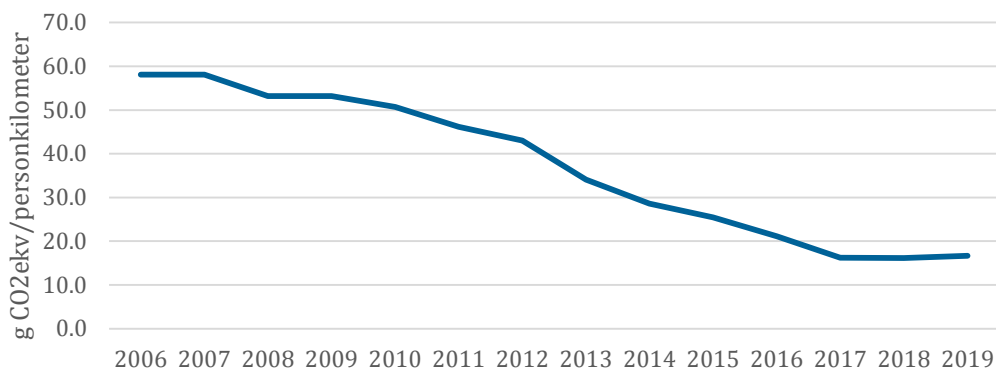

Diagram 1. Klimatpåverkan från kollektivtrafiken uttryckt i gram koldioxidekvivalenter per personkilometer. 2006 är satt som basår.

Person- och varutransporter

VGRs fordonsflotta såg 2019 i stort sett ut som under 2018. Vid nyanskaffning av personbilar och lätta lastbilar prioriteras enligt miljöplanen gas-, laddhybrid- eller elfordon i första hand. Om en verksamhet ser ett behov av en annan fordonstyp måste verksamheten söka dispens för det från servicedirektören. Undantag från denna prioritering görs endast om avstånd till möjlighet att tanka gas är först stort och om körmönstret inte passar för elbil eller att det inte finns möjlighet att lösa laddning. I praktiken innebär detta undantag i stort sett endast för lätta lastbilar som kör godstransport där cirka 40 procent körs med gas och resterande på diesel, bensin eller HVO. Anledningen till detta är främst den ökade vikten som gastanken utgör och som begränsar fraktmöjligheter av de exempelvis hjälpmedel som fraktas med dessa fordon.

Västra Götalandsregionens bilflotta 2010-2019

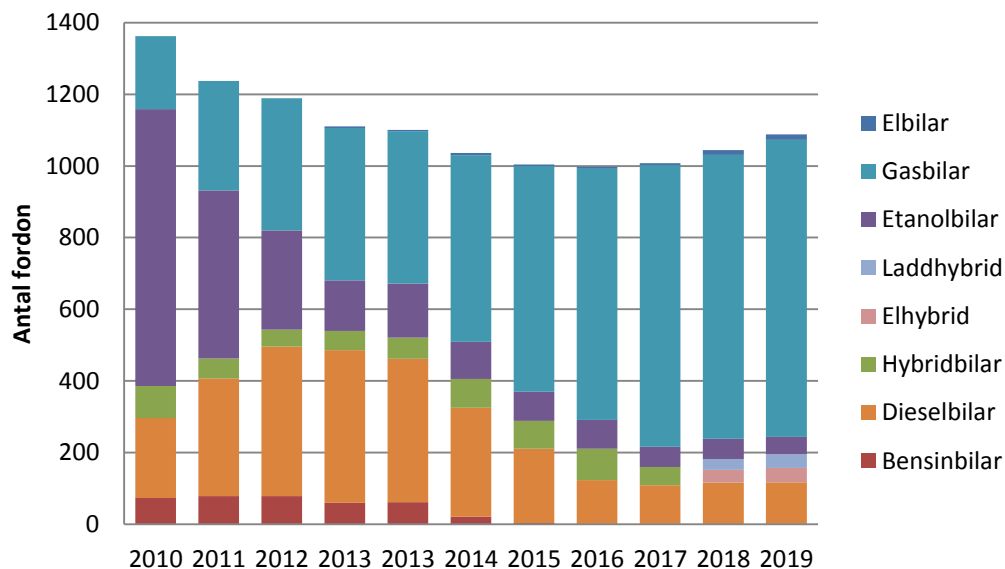

Diagram 2. Personbilar och lätta lastbilar fördelat per drivmedelstyp 2010-2019.

Utmaningar har fortsatt under 2019 med långa leveranstider och andra svårigheter kopplat till upphandling och inköp i att beställa nya gas- och elbilar. Laddinfrastrukturen har fortsatt byggts ut under 2019. Under 2020 planeras beställning av elbilar för att nu upp till målet om 10 procent elbilar 1 januari 2021.

Klimatpåverkan transporter

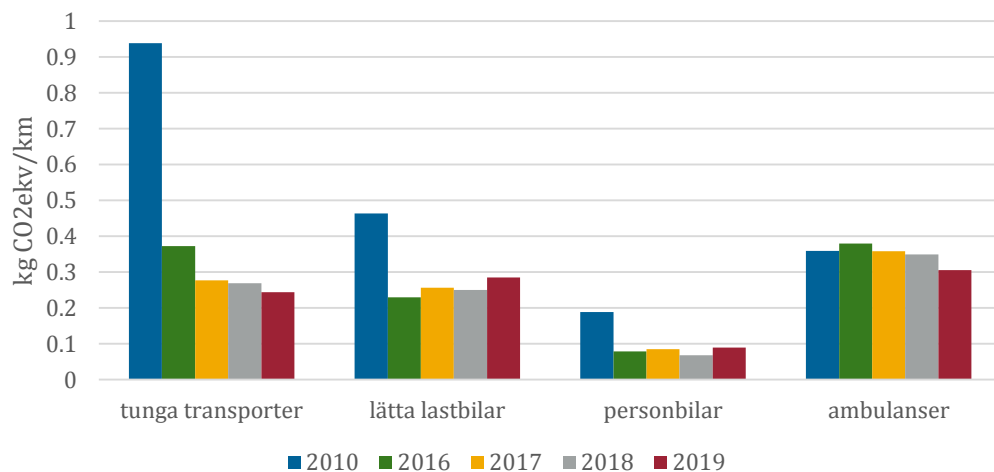

Diagram 3. Klimatpåverkan för transporter uttryckt i kilo koldioxidekvivalenter per kilometer för tunga och lätta godstransporter, personbilar och ambulanser.

Koldioxidutsläppen från ambulanser är fortsatt hög då dessa körs på fossil diesel. Vid nytt fordonsavtal 2017 fanns ingen fordonsleverantör som hade möjlighet att ta fram en gas- eller elambulans med de funktionella krav dessa ambulansfordon har. Under 2020 bedrivs ett projekt där ambulanser i Borås, Alingsås och Göteborg testas att köra på HVO.

Tjänsteresor

För uppföljning av tjänsteresor var god se dokument uppföljning av klimatväxlingsprogram 2019.

Energieffektivitet

Energieffektiviteten för kollektivtrafiken har gjort små svängningar sedan basåret 2006, för att 2019 återigen ligga något över basåret. Målet för energieffektivitet följer elektrifieringen då fordon som körs på el är mer energieffektiva, vilket torde innebära att detta talet framöver sjunker vid fler elbusslinjer. Även andra miljömål satta för kollektivtrafiken följer den planerade elektrifieringen. Om det inte elektrifieras i den omfattning som planerats för så kommer inte heller några av de andra underliggande målen för utsläpp av kväveoxider, partiklar eller buller att nås.

Energieffektiviteten för godstransporter har förbättras något jämfört med 2010. Arbete pågår kopplat till den framtagna logistik- och försörjningsstrategin innehållande strategier och handlingsplan med syfte bland annat att effektivisera de logistiska flödena, samt minska miljöpåverkan av dessa.

	2006/2010	2016	2017	2018	2019
Kollektivtrafik (kWh/personkm)	0,267	0,276	0,266	0,263	0,277
Tunga transporter (kWh/km)	3,09	3,18	3,17	3,06	2,91

Tabell 1. Energieffektivitet i kollektivtrafiken uttryckt i kWh per personkilometer för basåret 2006 och framåt, samt energieffektivitet för tunga transporter mätt i kWh per kilometer från 2010 och framåt.

Mer information

- Hittar du på intra.vgregion.se/uppfoljningmiljo eller www.vgregion.se/uppfoljningmiljo
Har du frågor kring resultatet? Kontakta miljöstrateg Anna Teghammar, anna.teghammar@vgregion.se